

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola a Mateřská škola, Brno, Jana Broskvy 3

Jana Broskvy 3/388, 643 00 Brno

Identifikátor školy: 600 108 201

Termín konání komplexní inspekce: 2. – 5. červen 2003

Čj.:	122 624/03 5130
Signatura:	kl2zw107

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní školu a mateřskou školu zřídilo Statutární město Brno, Městská část Brno – Chrlice, se sídlem v Brně, Chrlické náměstí 4, 643 00 Brno jako příspěvkovou organizaci. Sdružuje základní školu, mateřskou školu, školní družinu a školní jídelnu. V základní škole s povolenou kapacitou 540 žáků bylo k 30. 9. 2002 zapsáno a vykázáno 449 žáků rozmístěných v 18 třídách. Výuka v ní probíhá podle učebních plánů vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Mateřská škola, která má kapacitu 180 dětí, pracuje podle vlastního vzdělávacího programu. Ve 4 třídách s celodenním provozem bylo zapsáno a vykázáno 97 dětí (z toho 6 s nepravidelnou docházkou). 1 třída mateřské školy je umístěna v hlavní budově a 3 třídy v odloučeném pracovišti na adrese Šromova 55, 643 00 Brno. Ve školní družině s povolenou kapacitou 160 žáků jich bylo k 30. 9. 2002 vykázáno 120. Ve školní jídelně s kapacitou 520 jídel bylo přihlášeno ke stravování 454 osob. Kromě místních žáků do základní školy dojíždí vzhledem k zaměření výuky, široké nabídce volitelných i nepovinných předmětů a mimoškolní činnosti 81 žáků z dalších 6 obcí.

Škola byla 24. února 2003 zařazena do systému „Přidružených škol UNESCO“.

Od školního roku 1999/2000 škola realizuje *Projekt přípravné třídy pro zvýšení jazykové komunikace žáků cizí národnosti*.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole (dále jen ZŠ) vzhledem ke schváleným učebním dokumentům, dále v mateřské škole a ve školní družině,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole ke schváleným učebním dokumentům, dále v mateřské škole a ve školní družině,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole (dále jen MŠ) v řízených a spontánních činnostech,
- výchovně-vzdělávací činnosti ve školní družině (dále jen ŠD).

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení se vztahuje k celé základní škole a mateřské škole.

Z celkového počtu 28 pedagogických pracovníků vyučujících na prvním a druhém stupni základní školy jich 7 nespĺňuje podmínky odborné nebo pedagogické způsobilosti požadované právním předpisem, v mateřské škole z 9 učitelek je to 1 a ve školní družině ze 4 nespĺňují podmínky 2 vychovatelky. Výchovná poradkyně pracuje ve funkci od roku 2002, podmínku absolvování kvalifikačního studia do dvou let od zahájení výkonu funkce zatím nespĺňuje. Přidělení předmětů na prvním i druhém stupni základní školy odpovídá především zaměření jejich vzdělání na aporbační předměty. Efektivně je využita kvalifikace pedagogických pracovníků v mateřské škole a ve školní družině.

Výchovně-vzdělávací práci celé školy a její provoz řídí ředitelka školy a jeden její zástupce. Vedením MŠ ředitelka pověřila vedoucí učitelku. Na ni přenesla většinu kompetencí spojených s řízením MŠ. Pravidla činnosti školy jsou dána zejména základními organizačními směrnici, jejichž organickou součástí je organizační řád, pracovní řád a řád školy. Organizace mateřské školy vychází z dokumentace společné pro základní i mateřskou školu. Činnosti v mateřské škole stanovují řády, které jsou vypracovány společně pro třídu MŠ v hlavní budově i v odloučeném pracovišti. V některých ustanoveních jsou řády velmi obecné, nepostihují příliš práva rodičů a specifika jednotlivých pracovišť. Činnost školní družiny je organizována podle *Řádu školní družiny*, který obsahuje ustanovení daná Metodickým pokynem MŠMT k postavení, organizaci a činnosti ŠD mimo ustanovení týkající se dočasného umístění žáků do ŠD a postupu vychovatelky v případě nevyzvednutí dítěte do konce provozní doby. Vnitřní řád (režim) není zpracován. Organizace provozu (rozdělení oddělení, ranní a odpolední provozní doba, vedení zájmových kroužků) je uvedena v dokumentu *Pracovní doba vychovatelek ŠD*. Prázdninový provoz je zajišťován v návaznosti na požadavky rodičů. Přehledná a logicky uspořádaná organizační struktura celého právního subjektu vyjádřená v organizačním schématu umožňuje účinné řízení školy jako celku i jednotlivých úseků. Kompetence vedoucích i ostatních pracovníků včetně jejich povinností jasně a výstižně stanovují pracovní náplně zaměstnanců. Informace uvnitř školy jsou předávány počítačovou sítí, školním rozhlasem, prostřednictvím nástěnek ve sborovnách v hlavní budově i v odloučeném pracovišti mateřské školy. Informační systém v rámci celé školy je funkční a účinný.

Ředitelka po jednom roce působení ve své funkci vytvořila kvalitní systém vedení zaměstnanců při naplňování výchovně vzdělávacích cílů školy. Společně se svým zástupcem postupně vytváří podmínky pro uplatnění iniciativy a tvořivosti pracovníků. Jako účinný prostředek vedení pracovníků se osvědčila činnost kolegia ředitelky školy, jehož členy jsou kromě ředitelky a jejího zástupce také vedoucí pracovníci jednotlivých úseků školy, výchovný poradce i předsedové předmětových komisí. Na základě principů týmové práce prostřednictvím kolegia ředitelka koordinuje činnost úseků školy, rozvíjí spolupráci a vytváří komunikační mechanismy mezi zaměstnanci. Účinná je spolupráce s vedoucí učitelkou mateřské školy a vedoucí vychovatelkou školní družiny. Práci v mateřské škole věnuje ředitelka školy značnou pozornost. Vedoucí učitelka zajišťuje v mateřské škole plánování, odborné a metodické vedení, stanovuje společně s ředitelstvím organizaci a provádí kontrolní i hospitační činnost. Vedoucí vychovatelka školní družiny přenáší svým kolegyním informace z jednání kolegia ředitelky. Provádí kontrolu vedení povinné dokumentace, kontrolu plnění plánovaných činností. Denní rozvržení provozní doby všech oddělení ŠD neumožňuje vedoucí vychovatele efektivně provádět hospitační činnost. Ředitelka spolupracuje s pedagogickou radou a předsedy předmětových komisí. Činnosti související se zajištěním běžného provozu školy zabezpečuje na provozních poradách. Začínajícím učitelům pomáhají uvádějící zkušení učitelé, dále je jim poskytována metodická pomoc prostřednictvím předmětových komisí. K prohloubení péče o začínající pedagogické pracovníky škola vydala vhodnou publikaci *Repetitorium učitele – pro začínající učitele*. Kontrolní a hospitační činnost je plánována, jsou v ní zahrnuty všechny oblasti činnosti školy. Do sledování průběhu a výsledků výuky jsou zapojeni i předsedové předmětových komisí a výchovný poradce, kteří mají možnost provádět hospitace ve vyučovacích hodinách. Z hospitací jsou prováděny zápisy, které obsahují i závěry a opatření ke zlepšení stavu, jejich účinnost je v některých případech nižší. Poznatky z kontrolní a hospitační činnosti jsou vyhodnocovány v předmětových komisích a na jednáních pedagogických rad. Z předložené dokumentace hospitační činnosti je zřejmé, že je v průběhu výuky sledována především činnost učitele, méně již činnost žáka a rozvoj jeho kompetencí. Stanovené závěry z hospitací prováděných vedoucí učitelkou mateřské školy jsou s učitelkami

analyzovány. Jsou většinou pozitivní a cíleně využívány pro zpětnou vazbu. Personální zabezpečení jak pedagogického procesu, tak provozu školy je plánováno koncepčními záměry a na ně funkčně navazujícím ročním plánem práce.

Systém vedení zaměstnanců je ve škole vytvořen, avšak jeho účinnost je nižší především v oblasti uplatňování aktivizujících forem a metod výuky v základní škole.

Ředitelka školy podporuje v rámci finančních možností a v souladu s potřebami, cíli a vzdělávacími programy ZŠ a MŠ i se zájmy pedagogických pracovníků další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP). Vedení školy má pro školní rok 2002/2003 vypracován plán DVPP, který je z hlediska dlouhodobých cílů vzdělávání učitelů a vychovatelů zaměřen na oblast rozvíjení pedagogicko-psychologických dovedností, informační gramotnost, uplatňování rámcových vzdělávacích programů, práci s počítačovým programem Bakalář, v menší míře na vzdělávání k prohloubení odbornosti učitelů v předmětech, které vyučují a na vzdělávání výchovných poradců a metodiků prevence sociálně patologických jevů. Při plánování DVPP vychází vedoucí učitelka MŠ z celoškolního plánu DVPP. K dalšímu vzdělávání učitelky motivuje především vlastním příkladem. Zúčastňuje se značného množství vzdělávacích akcí. Odborné semináře plánuje i pro učitelky. Využívá nabídky pedagogického centra, ze které si mohou učitelky vzdělávací akce vybírat podle vlastního zájmu. O rozšíření své odbornosti projevují téměř všechny učitelky zájem a vzdělávacích akcí se v hojné míře zúčastňují. Nové informace mohou vyučující celé školy čerpat také prostřednictvím Internetu a studia odborných knih, kterými je škola velmi kvalitně vybavena. Získané poznatky pedagogičtí pracovníci často využívají ve vyučovacím procesu.

Kritéria pro přidělování osobních příplatků a mimořádných odměn jsou vypracována, zveřejněna a zaměstnanci byli s nimi seznámeni. Jejich uplatňování je účinným nástrojem ke zlepšování výchovně-vzdělávací práce školy.

Celkově velmi dobrá úroveň personálních podmínek umožňuje realizovat zvolené vzdělávací programy základní školy a mateřské školy.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení se vztahuje k celé základní škole a mateřské škole.

Základní škola a mateřská škola ke své činnosti využívá dvě budovy. V hlavní budově jsou umístěny třídy prvního až devátého ročníku, jedna třída mateřské školy, místnosti pro školní družinu a kabinety pro sbírky předmětů prvního i druhého stupně a školní jídelna. V odloučeném pracovišti jsou tři třídy mateřské školy. Ve všech budovách byly provedeny rozsáhlé rekonstrukce a modernizace vnitřního prostředí, oken a vnějších omítek. Při rekonstrukcích v hlavní budově byl kladen důraz na bezbariérový přístup, budova je pro tyto účely vybavena výtahem a pohyblivými plošinami – škola zatím takto vzniklé podmínky pro integraci zdravotně postižených dětí nevyužívá. Interiér školy je esteticky vyzdoben především výtvarnými pracemi žáků. Kromě běžných kmenových tříd má škola odpovídajícím speciálním nábytkem, přístroji i rozmanitou didaktickou technikou vybavené speciální učebny pro výuku fyziky, chemie, přírodopisu, výpočetní techniky, cizích jazyků, dějepisu, zeměpisu, hudební výchovy a praktických činností. Má možnost také využívat učebnu hudební výchovy, která náleží soukromé hudební škole. Učebny, ve kterých probíhá výuka, vyhovují po stránce funkční, bezpečnostní i psychohygienické. Nevýhodou je, že některé speciální učebny slouží zároveň i jako kmenové třídy. Celkové vybavení tříd umožňuje realizovat stanovené výukové cíle. Škola má vytvořené podmínky pro výuku tělesné výchovy.

V blízkosti budov jsou prostorné velmi moderně a funkčně vybavené samostatné školní zahrady. Zahrady jsou promyšleně členěné (travnaté i zpevněné plochy), mají dostatek vzrostlé zeleně a jsou moderně vybaveny komplexem dřevěných průlezek a pomůcek pro tělovýchovné i rekreační aktivity (houpačky, horolezecká stěna, pískoviště, průlezky, zahradní domky, sprechy, koloběžky atd.). Obě zahrady zajišťují vynikající podmínky pro rekreační a relaxační činnosti dětí. Jedna třída mateřské školy se sníženou kapacitou je v prostorách budovy základní školy. Má samostatný vchod. Její stísněné a velmi složité prostorové podmínky negativně ovlivňují rozvoj činností dětí. Celkový průběh výchovně-vzdělávací práce je narušen využíváním školní jídelny, která je umístěná ve značné vzdálenosti od MŠ a její vybavení nábytkem je spíše pro potřeby základní školy, nikoli pro předškolní věk. Stoly i židle ve školní jídelně nejsou přiměřeně vysoké k výšce dětí a neodpovídají z hlediska antropometrických požadavků. Vybavení třídy je však moderní a přiměřené k potřebám dětí. Budova MŠ, ve které jsou umístěny tři třídy, je v současné době po značné rekonstrukci (nová omítka, plastová okna). Mateřská škola je prostorná a funkčně členěná. Veškeré prostory budovy jsou bezpečné, čisté, upravené a velmi vkusně vyzdobené přírodninami i výrobky dětí a učitelek. Členitost tříd i jejich vybavení poskytují velké možnosti k různorodým činnostem dětí. Promyšlené uspořádání nábytku, který je přiměřený tělesné výšce dětí, vytváří ve třídách množství účelně zařízených hracích koutů. Školní družina má vyčleněny dvě samostatné učebny, které svými prostorovými podmínkami neodpovídají počtu přihlášených dětí (30), jejich uspořádání, zařízení a materiální vybavení neodpovídá zcela potřebám dětí mladšího školního věku. Vnitřní prostředí působí stísněně, děti jsou malým prostorem učeben částečně omezovány při svých spontánních aktivitách. Nábytek v učebnách je sice starší, ale svůj účel dosud splňuje, ovšem vzhledem k počtu dětí je žákovského nábytku (stoly a židle) nedostatek. Odpolední provoz dalších dvou oddělení ŠD probíhá ve dvou kmenových třídách prvního stupně, kde jsou prostorové podmínky podstatně lepší, třídy jsou svým uspořádáním i vybavením tomuto účelu přizpůsobovány. Větší vnitřní prostor tříd je členitý, poskytuje dětem příležitost k odpočinku, k různým zájmovým aktivitám i hrám. Výzdobu učeben tvoří převážně vystavené výtvarné práce a výrobky dětí, které mají velmi dobrou úroveň. Audiovizuální technika je umístěna v kmenových třídách, které ŠD využívá, ale není tolik využívaná, jelikož vychovatelky dávají přednost pobytu dětí venku (což je v tomto případě pozitivní zjištění). Pro zájmové a odpočinkové činnosti využívá ŠD také gymnastický sál, tělocvičnu, hřiště a především zahradu v areálu školy, která je účelně vybavena zařízením pro pohybové aktivity dětí, čímž jsou částečně kompenzovány nedostatky vnitřních prostor sloužících ŠD.

Základní škola je na velmi dobré úrovni vybavena především staršími učebními pomůckami, které jsou na prvním stupni umístěny jak v kmenových třídách, tak v kabinetech. Na druhém stupni jsou učební pomůcky v odborných kabinetech nebo přímo v odborných učebnách. Audiovizuální technika je rozmístěna v odborných učebnách, kabinetech a jen v některých kmenových třídách, čímž je ztíženo její pravidelné využívání. V dostatečném množství a vyhovující kvalitě škola pro žáky zajišťuje ucelené řady učebnic, učební texty a pracovní sešity včetně doplňkových a regionálních výukových materiálů. Žákům prvního ročníku poskytuje základní školní potřeby. Rozmanitost pomůcek třídy mateřské školy umístěné v základní škole je pestrá a jejich četnost vzhledem k počtu dětí dostatečná. Jejich využívání je však ovlivněno malým prostorem třídy. Vybavení tříd mateřské školy literaturou, výtvarnými, hudebními i tělovýchovnými pomůckami v odloučeném pracovišti je vynikající. Pro obohacení práce dětí je ve všech třídách k dispozici značné množství přírodního materiálu. Veškeré pomůcky mohou děti v průběhu dne volně využívat pro své aktivity. Ve školním družině mají žáci učební pomůcky, společenské hry, stavebnice a hračky k dispozici v běžném sortimentu, některé hry a stavebnice neodpovídají věku dětí. Potřebný výtvarný a pracovní materiál mají vychovatelky možnost zajišťovat z finančních prostředků stanovených zřizovatelem na neinvestiční výdaje.

Materiální vybavení školy vyučující využívali rozdílně jak na prvním, tak i na druhém stupni. Didaktická technika na prvním stupni zařazena nebyla, nižší byla frekvence jejího využívání ve sledovaných hodinách i na druhém stupni. Žakovské i demonstrační učební pomůcky byly s různou četností používány na prvním stupni a především při výuce přírodovědných předmětů druhého stupně. Vedení školy spolu s vedoucí učitelkou MŠ využívání učebních pomůcek i didaktické techniky sleduje při hospitacích. Účinnost přijatých opatření především ve vztahu k užívání didaktické techniky v základní škole není příliš výrazná. O stavu školního objektu a vybavení školy má ředitelka velmi dobrý přehled. Ve spolupráci s vedoucí učitelkou MŠ a zřizovatelem plánují další doplnění a modernizaci materiálně-technických podmínek.

Celkově velmi dobrá úroveň materiálně-technických podmínek umožňuje škole realizovat vzdělávací programy základní školy a mateřské školy.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Realizace vzdělávacích programů

Vzdělávací programy jsou realizovány v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Při zpracování *Školního vzdělávacího programu pro předškolní výchovu*, který má motto: „Příprava na školu v modelu osobnostně orientované výchovy“, vycházel kolektiv zaměstnanců MŠ z Rámcového programu pro předškolní vzdělávání čj. 14 132/01-22, Věstníku MŠMT, ročník LVII, sešit 5, 2001, publikace Zdravá MŠ a z analýzy předchozích školních roků.

Pro výchovně-vzdělávací práci si pracovnice MŠ stanovily několik záměrů, které sice rozčlenily na střednědobé a krátkodobé, ale z jejich zpracování je zřejmá jistá nejasnost. Prostředky jejich naplňování nejsou vždy zcela jasné. Cíle ročního plánu jsou stanovené podle ročních období. I když *Roční plán mateřské školy* postihuje obecné cíle předškolního vzdělávání, je do značné míry v některých oblastech velmi obecný a ne vždy propojený do promyšleného uceleného systému. V současné době učitelky MŠ na základě získaných zkušeností z dalšího vzdělávání pracují na novém vzdělávacím programu školy, který více respektuje současné nové trendy v předškolní výchově.

Výchovně-vzdělávací program MŠ je v souladu s obecnými cíli v předškolní výchově.

Ředitelka školy se svými spolupracovníky vycházela při zpracování vlastního učebního plánu základní školy ze schváleného učebního plánu čj. 16847/96-2. Rozvrh vyučovacích hodin základní školy svým obsahem odpovídá učebnímu plánu školy.

Výuka v základní škole je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu.

Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků ZŠ jsou řádně vedeny. Provázanost jednotlivých údajů (např. záznamů o zájmových útvarech nebo nepovinných předmětech) není úplná. Ve vedení povinné dokumentace byly zjištěny jen dílčí administrativní nedostatky formálního rázu.

Vedení povinné dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Ředitelka školy a její zástupce při hospitační činnosti pravidelně kontrolují dodržování učebního plánu a učebních osnov. Částečně je sledování a vyhodnocování plnění učebních osnov přeneseno na předmětové komise. Naplňování výchovně-vzdělávacích cílů v MŠ učitelky pravidelně písemně vyhodnocují v rámci jednoho týdne a prostřednictvím záznamů o dětech. Vyhodnocení, přestože má většinou spíše popisný charakter, jeho závěry jsou pro výchovně-vzdělávací práci přínosem.

Vedení školy má na úseku základní školy vytvořen účinný systém kontroly naplňování učebního plánu a plnění učebních osnov. Kontrola naplňování výchovně-vzdělávacích cílů v MŠ je realizována a je většinou účinná.

Povinnosti žáků a pravidla vzdělávání v základní škole jsou určena v řádu školy, není sice strukturován podle vyhlášky o základní škole, ale obsahuje všechny náležitosti v souladu s uvedenou vyhláškou. Výuka probíhá dle stabilního rozvrhu hodin, který odpovídá obecně závazným právním předpisům. V několika případech jsou však v rozvrhu zařazeny předměty s dvouhodinovou týdenní dotací dva následující dny po sobě, což neodpovídá psychohygienickým zásadám sestavování rozvrhu. Zpracované provozní řady odborných učeben obsahují potřebné náležitosti, jsou aktualizované a zveřejněné. Uspořádání činností v mateřské škole respektuje psychohygienické zásady. Zastoupení spontánních a řízených činností je vyvážené. Pitný režim je zaveden a přirozeně využíván. Intervaly mezi poskytováním stravy respektují správný biorytmus. Individuální potřebu spánku mateřská škola zohledňuje. Materiálně-technické vybavení školní jídelny, které nebylo přiměřené z hlediska antropometrických požadavků, nepříznivě ovlivňovalo správné držení těla dětí při stolování. Škola kromě běžných informačních prostředků ve vztahu k žákům a rodičům zavedla efektivní informování rodičů prostřednictvím SMS, rodiče mají možnost pomocí Internetu a Webových stránek školy získat jak informace o škole, tak i informace o prospěchu a chování svých dětí. V mateřské škole jsou rodičům informace předávány prostřednictvím nástěnek a při neformálním osobním kontaktu, což podporuje přátelské a otevřené vztahy mezi školou a rodiči. Rodiče se průběžně účastní dění ve škole, velmi přirozeně vstupují do tříd, kde se zapojují i do výchovně-vzdělávací práce s dětmi a učitelky jim zároveň poskytují i poradenskou činnost a nabízí odbornou literaturu. Dalším pro žáky zajímavým prostředkem předávání zpráv jsou Žákovské noviny pro první a druhý stupeň. Škola svoji činnost výrazně prezentuje prostřednictvím regionálních i celostátních sdělovacích prostředků. Základní informace také poskytuje výroční zpráva o činnosti školy, která je zpracována podle požadavků platného zákona. Informační systém vůči žákům a rodičům je funkční a vysoce efektivní.

Funkci výchovné poradkyně vykonává zkušená učitelka. V dané oblasti se s velkým zájmem neustále vzdělává, účastní se porad, příslušných školení a seminářů. Odborné informace předává ostatním pedagogickým pracovníkům na poradách. Její činnost vychází z *Plánu výchovného poradenství a prevence drogových závislostí*, který je podrobně rozpracován na oblast přijímacího řízení, oblast problematiky drog a psychologických vyšetření žáků se specifickými vývojovými poruchami. V rámci výuky je při vnitřní diferenciaci těmto žákům v menší nebo větší míře poskytována podpora. Propagace zdravého životního stylu, sledování vzájemných vztahů mezi dětmi a informace z oblasti sexuální výchovy jsou začleněny do výuky a výsledky jsou sledovány a vyhodnocovány na pedagogických radách. Výchovná poradkyně eviduje všechny žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. Evidence žáků je velmi pečlivá, přehledná a je vedena v souladu se zákonem o ochraně osobních dat. Integrovaní žáci jsou vyučováni dle individuálních plánů a někteří z nich jsou v jednotlivých předmětech hodnoceni slovně. O všech jsou podrobně informováni učitelé. Výchovná poradkyně úzce spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, sociální pracovníci a s rodiči žáků. Má stanoveny

hovorové hodiny, které rodiče i žáci plně využívají. O důležitých ústních, písemných i telefonických jednáních si vede záznamy. Výchovná poradkyně má přirozenou autoritu, kterou si získala důvěru žáků. Ti se na ni obrací se svými problémy osobně, v posledních měsících o pomoc žádali především vycházející žáci při výběru střední školy či vyplňování přihlášek.

Minimální preventivní program ve škole je vypracován metodikem prevence sociálně patologických jevů ve spolupráci s výchovným poradcem. Pedagogický sbor je s minimálním preventivním programem a se závěry schůzek metodiků prevence seznamován na poradách. Někteří vyučující se na realizaci aktivně podílí tím, že do výuky průběžně zařazují témata s protidrogovou prevencí.

Průběh a výsledky vzdělávání na prvním stupni základní školy v předmětech český jazyk a matematika

Týdenní počet vyučovacích hodin v jednotlivých ročnících i časová dotace hodin vyučovaných předmětů odpovídaly učebnímu plánu realizovaného vzdělávacího programu. Zpracované tematické plány pro jednotlivé předměty i ročníky vytváří předpoklad pro kontinuitu výuky hospitovaných předmětů. Bezprostřední příprava učitelů na výuku vycházela z jejich pedagogických zkušeností, byla odpovědná. Většina učitelek stanovila vzdělávací cíle z pohledu činnosti žáka, vzhledem k dovednostem, které mají v průběhu výuky zvládnout. Konkrétně formulované vzdělávací cíle vycházely z probíraného tématu učiva, byly reálné, jelikož odpovídaly možnostem žáků a také byly v průběhu vyučovacích hodin plněny.

Z osmi učitelek, u nichž byla realizována hospitace, splňuje požadavky na stanovenou odbornou a pedagogickou způsobilost sedm z nich, což se také pozitivně promítlo do kvality sledované výuky po stránce odborné i věcné.

Výuka probíhala v kmenových třídách s velmi dobrými prostorovými podmínkami, funkčně a účelně vybavených. Dlouhodobou názornost a podnětnost ve výuce zprostředkovávají různé druhy učebních pomůcek. Pro zajištění aktuální názornosti v přímé souvislosti s probíraným učivem využily učitelky také jednoduché pomůcky, které si zhotovily samy. Při osvojování jazykových a matematických vědomostí a dovedností pracovali žáci s učebnicemi, plnili písemné úkoly v pracovních sešitech, písankách a v pracovních listech, ale používali také učební pomůcky (např. kartičky s čísly a příklady, puzzle, sada diagramů k vyjádření zlomků) umožňující jim předmětnou činnost a konkrétní operace. Didaktická technika v hospitovaných hodinách využita nebyla.

Podnětnost a estetická úroveň navštívených tříd byla celkové velmi dobrá. Žáci i učitelé mají k práci vytvořeny velmi dobré psychohygienické podmínky. Častou obměnou jednotlivých činností, přiměřeným pracovním tempem, vhodně zařazenými relaxačními prvky ve většině vyučovacích hodin a vytvářením příjemné pracovní atmosféry se dařilo ve většině vyučovacích hodin eliminovat únavu žáků během výuky.

Organizace výuky, užití formy a metody byly u jednotlivých vyučujících odlišné nejen vzhledem k věku žáků, jejich možnostem, ale i vzhledem k délce pedagogické praxe, získaným pedagogickým zkušenostem a metodickým dovednostem jednotlivých vyučujících. Vlastní organizace hodin byla zvládána velmi dobře, byla přizpůsobována aktuálním skutečnostem (např. příprava na odjezd do školy v přírodě), výjimku tvořily případy, kdy v závěru vyučovací hodiny nezůstalo dostatek času na provedení závěrečného shrnutí učiva a hodnocení výkonu a vlastní práce žáků. Množství a výběr informací akceptoval náročnost učiva a schopnosti většiny žáků. Učivo bylo interpretováno věcně správně. Efektivní uplatnění činnostního pojetí výuky, kdy by měli žáci prostor pro své aktivní zapojení v průběhu vyučování, čímž se podíleli na vlastním vzdělávání a získávali část vědomostí vlastní činností, bylo pozorováno ve většině

hospitovaných hodin. Při skupinové práci nebo při práci ve dvojicích mohli žáci využít vlastních postupů při řešení zadaného úkolu (skládání básně s využitím znalostí o rýmu, skládání obrázku na základě řešení příkladů aj.). Mnoho zadávaných úkolů bylo postaveno na využití praktických zkušeností žáků, na jejich předchozích znalostech a dovednostech a s využitím mezipředmětových vztahů. V případě uplatňovaných metod klasické frontální výuky jak při opakování, tak také při procvičování probraného učiva, vycházela aktivita převážně ze strany vyučujících, kteří se hrávali vedoucí roli, žáci pracovali většinu hodiny pod jejich přímým vedením, což bylo vzhledem k probíranému učivu v hodině méně efektivní. Ve výuce byli žáci vedeni k dovednostem správně aplikovat získané vědomosti při řešení zadávaných úkolů, což se většinou z nich úspěšně dařilo. Při zadávání úkolů brali některé učitelky zřetel k individuálním potřebám žáků (žáci-cizinci, žáci se specifickými vývojovými poruchami učení).

Způsob motivace žáků v úvodu a průběhu vyučovacích hodin byl odlišný. Vynikajícím způsobem byla zvládnuta v hodinách, kde bylo zvoleno jedno motivační téma vycházející z aktuální situace, které se pak prolínalo celou hodinou. Některé vyučovací hodiny byly zahájeny nevýraznou úvodní motivací (pouze stručné oznámení obsahu hodiny), ale průběžnou motivací se dařilo aktivitu a zájem žáků podnítit a udržet. Průběžná motivace spočívala nečastěji v hodnocení práce žáků, ve variabilitě uplatňovaných metod a forem práce v případě činnostního učení a v jejich zapojování do herních a soutěživých aktivit.

Ve sledovaných hodinách dominovala vzájemná komunikace mezi učitelkami a žáky. V hodinách, ve kterých byly realizovány např. skupinové činnosti nebo práce ve dvojicích měli žáci prostor k vzájemné komunikaci a spolupráci, kterou zvládali velmi dobře, s jistou dávkou respektu a tolerance. Při vyučování měli žáci vymezen dostatečný prostor pro své slovní vyjádření. Kvalita mluvního projevu žáků nebyla učitelkami vždy důsledně sledována. Stylem, kterým učitelky ve výuce pracovaly, se snažily navodit příznivou, klidnou a nestresující pracovní atmosféru, což se ve většině případech úspěšně dařilo. Osobnost žáků byla ze strany vyučujících respektována. Verbální i neverbální projev učitelky byl velmi dobrý, jejich jednání se žáky bylo vstřícné.

Výchozí znalosti žáků byly prověřovány společně ústní formou. Pokládané otázky při opakování učiva byly zaměřeny nejen na jeho pamětní osvojení, ale také na pochopení vzájemných vztahů, souvislostí a následně na aplikaci učiva. Pokud po splnění úkolů následovala kontrola, oprava a zdůvodnění případných chyb, měli žáci ihned zpětnou vazbu o své úspěšnosti a učitelka o míře zvládnutí probíraného učiva. Průběžné hodnocení výsledků práce žáků formulovaly učitelky někdy formálně, ve většině sledovaných hodin však bylo adresné a vyznívalo pozitivně. Do vzájemného hodnocení byli žáci zapojováni ojedinele, vlastní sebehodnocení realizováno nebylo. Celkové hodnocení pracovního výkonu a aktivity žáků v závěru hodin prováděly učitelky obecně, někdy zůstalo z časových důvodů opomenuto.

Celkově byla kvalita průběhu a výsledků vzdělávání na prvním stupni základní školy velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém jazyce na prvním a druhém stupni základní školy

Plánování a příprava respektovaly schválené učební dokumenty. Bezprostřední příprava učitelky na vyučování byla velmi pečlivá, promyšlená a přiměřená možnostem žáků. Na plánování, průběhu hodin a hodnocení se pozitivně odrazila velmi kvalitní a pečlivá práce předmětové komise pro cizí jazyky.

Anglický jazyk vyučují na prvním a druhém stupni čtyři vyučující. Dvě vyučující splňují odbornou a pedagogickou způsobilost na 1. stupni, na druhém pouze způsobilost odbornou, další dvě vyučující odbornou a pedagogickou způsobilost nesplňují. Tato skutečnost neměla negativní vliv na kvalitu sledované výuky.

Anglický jazyk byl vyučován v kmenových třídách či jazykové učebně. Materiální podpora výuky byla dostačující. Učitelky používaly zvukové nahrávky, kopírované materiály z tuzemských či zahraničních zdrojů, obrázky podnětné pro výuku, křížovky a výjimečně slovníky.

Psychohygienické zásady byly dodržovány. Ve většině hodin probíhalo časté střídání různých činností. Relaxační chvílky (hry, křížovky, tělovýchovné chvílky) byly zařazovány pouze v některých hodinách. Velmi kvalitním pěveckým a instrumentálním projevem jedné vyučující spolu se žáky bylo oživeno několik hodin. Výběr anglických textů odpovídal věku žáků.

Učitelky vycházely při výuce z dosavadních znalostí žáků a různými formami a metodami práce jejich znalosti rozšiřovaly. Frontálně vedené části hodin byly oživeny skupinovou výukou, prací žáků ve dvojicích, poslechem anglického textu, doplňováním chybějících slov do textu písňe na základě poslechu, řízeným rozhovorem mezi učitelkou a žáky a samostatnou prací. Nové poznatky dokázali žáci operativně aplikovat. Velmi pěkný byl individuální přístup k dětem, které potřebovaly pomoc. Učitelky se snažily zapojit všechny žáky do výuky, což se jim, až na výjimku, dařilo. Příjemná pracovní atmosféra byla zásluhou vyučujících, které měly k dětem laskavý přístup. Některé hodiny byly vedeny učitelkou, která hovořila po celou dobu výuky anglicky. Jiné hodiny učitelky vedly střídáním mateřského a anglického jazyka, který využily pouze k běžným pokynům. Učivo bylo předkládáno odborně i věcně správně.

Vstupní motivace byla nahrazena sdělením obsahu hodiny, opakováním slovní zásoby a základních konverzačních frází. Průběžná motivace byla volena v různých formách, nejčastěji pozitivním hodnocením žáků (pochvalou, povzbuzením a klasifikací) a využitím dostatečného množství podnětných pomůcek ve všech hospitovaných hodinách. S výjimkou jedné hodiny vedla motivace žáky k vyšší aktivitě a k zapojení do všech činností. Závěry hodin byly odlišné. V některých hodinách shrnula vyučující probrané učivo a neadresně zhodnotila průběh hodiny a výkony žáků, v jiných hodinách končila činnost se zazvoněním či zadáním domácího úkolu. Sebehodnocení žáků neprobíhalo.

Výuka probíhala v prostředí naprosté důvěry, otevřenosti, vzájemného respektování a spolupráce. Výjimkou byla jedna hodina, kde sehrála negativní roli velká tréma vyučující. Žáci projevovali v hodinách zájem o předmět. Verbální a neverbální komunikace všech vyučujících byla velmi dobrá, u jedné vyučující příkladná. Projevy nevhodného chování nebyly v hospitovaných hodinách zaznamenány.

Úspěchy žáků učitelky oceňovaly ústní pochvalou a klasifikací. Jen vzácně byly žáci vedeni k sebehodnocení či k hodnocení práce spolužáků. Příkladná byla průběžná kontrola sešitů ze strany učitelek, opravování chyb a hodnocení úpravy, která byla u většiny žáků velmi pěkná.

Průběh a výsledky vzdělávání v jazyce anglickém na prvním a druhém stupni základní školy měly celkově velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání na druhém stupni základní školy

Český jazyk

Učivo bylo plánováno a v souladu s učebními dokumenty. Při přípravě hospitovaných hodin byl kladen větší důraz na obsah učiva, méně bylo dbáno na vyváženou strukturu vyučovacích hodin.

Všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Při výuce se kladně projevovala zejména odborná zdatnost vyučujících.

Výuka probíhala v kmenových třídách nebo v odborné učebně dějepisu, kde byla k dispozici didaktická technika, které bylo využíváno v literární výchově. Vybavenost školy dalšími vyučovacími pomůckami pro předmět český jazyk je dobrá, ale při sledované výuce, zejména v gramatice, nebyla materiální podpora výuky příliš výrazná.

Při hospitovaných hodinách se v důsledku dosti jednotvárné struktury vyučovacích hodin projevovala únava žáků. Účinné relaxační chvíle nebyly zařazovány.

Mluvnické učivo bylo prezentováno většinou navyklo formou frontální výuky, při níž převažovala metoda výkladu a rozhovoru. Dbalo se na odůvodňování jazykových a pravopisných jevů. Jednotlivé didaktické kroky byly logicky řazeny tak, aby byla osvětlována podstata nového učiva. Při větných rozborech však nebyli žáci vždy dovedeni k vlastní příčině svého chybování. V literární výchově se výstižně pracovalo s údaji o autorech probíraných literárních děl, o hlavních postavách, o názvech a ději jednotlivých knih. Pozornost byla věnována převážně filmovým verzím jednotlivých literárních titulů s důrazem na specifika filmová. Nedostatkem byla malá vnímavost ke specifickým vlastním literárního textu, s nímž se téměř neparovalo. Čtenářské návyky žáků tak nebyly posilovány.

Motivace žáků byla dosti výrazná při videoukážkách v literární výchově. Tato motivace však byla zacílena více k filmové tvorbě než k prožitku literárnímu. Hodnocení práce žáků bylo v hospitovaných hodinách zastoupeno v menší míře. Sešity žáků jsou vedeny s menším důrazem na systematickosti. Opravy nejsou vždy prováděny zcela důsledně. Při opravách slohových prací není vždy kladen náležitý důraz na stránku stylistickou.

Úroveň jazykové kultury nebyla sledována ve všech hodinách se stejnou mírou důkladnosti. Propracovaný, systematický záměr vést žáky k výstižnému, vytříbenému, kultivovanému jazykovému projevu nebyl z hospitovaných hodin zřejmý. Kultivování mluvního projevu žáků spočívalo převážně v pouhé nápodobě příkladu učitelů.

Žáci se dobře orientovali v probíraném učivu, ústní formou prokazovali rovněž vhlad do systému jazyka. Písemné projevy žáků však tyto skutečnosti dokládají v mnohem menší míře.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk byly na průměrné úrovni.

Dějepis

Výuka byla plánována v souladu s učebními dokumenty. Při plánování a rozvržení jednotlivých učebních témat se pamatovalo na důkladné probrání učiva 9. ročníku, týkajícího se nejnovějších dějin. Všechny hospitované hodiny byly důkladně připraveny po stránce obsahové, menší důraz byl kladen na oblast metodickou.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících se pozitivně promítala do kvality výuky.

Výuka probíhala v odborné učebně, která je vybavena a vyzdobena podnětnými obrazovými a textovými materiály, jichž lze při výuce didakticky využívat. K dispozici je didaktická technika. Žáci mají vhodné učebnice. Škola má rovněž regionální učebnici o archeologických nálezech v Chrlicích.

Psychohygienické podmínky jsou po stránce materiálně-technické dobře zabezpečeny, jejich úroveň však byla snižována méně promyšlenou strukturou vyučovacích hodin, chybějící relaxací žáků při jejich únavě i nevhodným zařazením vyučovacích hodin dějepisu do rozvrhu hodin ve dvou dnech následujících po sobě (tř. VI. B, VII. A).

Při opakování i prezentaci nového učiva bylo promyšleně využíváno učebnice, pracovalo se s obrazovými materiály, pracovními listy a částečně se využívalo didaktické výzdoby odborné učebny. Před sledováním videoukázky byly žákům zadány otázky, aby následně sami hledali odpovědi a vyvozovali závěry. Byl kladen důraz na porozumění odborným výrazům. Mnohé údaje korespondovaly se znalostmi žáků, získanými při regionálních vycházkách Brnem. Historické skutečnosti byly uváděny do vztahů časových a příčinných. Méně byly osvětlovány souvislosti geografické. Nástěnné dějepisné mapy se využívalo minimálně, žáci neměli příležitost rozvíjet své dovednosti pracovat s dějepisnou mapou jako s učební pomůckou. Struktura sledovaných hodin byla dosti jednotvárná, postrádala ucelenost, většinou chybělo důkladnější procvičení a závěrečné shrnutí probraného učiva. Učiva bylo výchovně využíváno. V 9. ročníku byl sledován cíl vybavit žáky důkladnými znalostmi, z nichž by později mohli vycházet při zaujímání občanských postojů.

Motivace žáků byla výrazně posilována podnětným prostředím odborné učebny, která umožňovala názornou výuku. Hodnocení práce žáků se většinou omezovalo na individuální zkoušení. Ostatních příležitostí k hodnocení téměř nebylo využíváno. V některých žákovských knížkách byla frekvence známek nízká.

Hospitované hodiny probíhaly v příznivé pracovní atmosféře, žáci se zapojovali svými dotazy, podněty i diskusí do výuky.

Žáci se dobře orientovali ve struktuře českých i světových dějin a většinou byli schopni vnímat jednotlivé údaje v potřebných souvislostech.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly ve sledované výuce dějepisu velmi dobré.

Matematika a fyzika

Týdenní počet vyučovacích hodin odpovídá schválenému učebnímu plánu. Probírané učivo bylo v souladu s učiteli vypracovanými a v předmětové komisi projednanými tematickými plány, které svým obsahem odpovídaly učebním osnovám. Výukové cíle směřovaly především k upevňování a procvičování dříve probraného učiva, dále pak k získávání nových znalostí a vytváření dovedností. Učitelé je vhodně a výstižně vyjadřovali jako činnosti žáků nebo čeho by měli dosáhnout a v průběhu vyučování sledovali jejich naplňování. Ve všech hodinách aktuální učivo navazovalo na dříve probranou látku. Vzdělávací cíle odpovídaly stavu vědomostí žáků ve třídě.

Odborná a pedagogická způsobilost všech vyučujících hospitovaných předmětů měla pozitivní vliv na věcnou a odbornou správnost výuky.

Výuka matematiky probíhala v kmenových třídách zařízených novým žákovským nábytkem. Odborná učebna fyziky, ve které se uskutečňovala výuka fyziky, byla vhodně a účelně vybavena nábytkem a dalšími zařízeními odpovídajícími požadavkům na učebnu tohoto typu. Přestože je v učebně fyziky umístěna rozmanitá didaktická technika, vyučující ji nepoužili. Žáci měli ve výuce učebnice tvořící ucelené řady pro všechny ročníky druhého stupně nebo sbírky úloh, které v některých hodinách uplatnili především při procvičování probraného učiva. V některých případech v matematice i fyzice vyučující též efektivně používali kopírované texty, které žákům sloužily zároveň jako zdroj informací nebo úloh k procvičování.

Podnětnost prostředí v odborné učebně fyziky byla výrazně podporována jejím přístrojovým vybavením, didaktickou technikou i názornými pomůckami. Vybavení kmenových tříd bylo v tomto směru na nižší úrovni. Vyučující se snažili svým citlivým a přiměřeně náročným přístupem k žákům vytvářet klidnou atmosféru a dobré podmínky pro formování jejich kladného vztahu k vyučování a zapojení se do výuky. Někdy však někteří žáci nedostatečně oceňovali tento přístup a v případě samostatné práce rušili práci ostatních. Při projevu se

únavě a snížené pozornosti žáků v hodinách vedených frontálním způsobem chyběla vhodná relaxace.

Struktura a časové rozvržení jednotlivých etap vyučovacích hodin základního typu odpovídaly vytyčeným výukovým cílům. V závěrečné fázi některých hodin matematiky se vyučujícím pro nedostatek času nepodařilo provést hlubší shrnutí učiva. Organizační pokyny pedagogů byly jasné, srozumitelné a žáci na ně vhodně reagovali. Učitelé volili především frontální formu vyučování, velmi často uplatňovali metodu výkladu spojeného s fyzikálními pokusy, metodu řízeného rozhovoru a samostatné práce žáků s využitím individuální práce se žáky. V obou předmětech byla zařazena práce žáků ve skupinách, které bylo využito především k rozvíjení komunikace a spolupráce mezi žáky při objevování nebo ověřování nových zákonitostí a poznatků. Vyučující však ještě nedokázali využít všech možností, které tato forma výuky nabízí, a to hlavně při prezentaci výsledků práce žáků a hodnocení, popřípadě sebehodnocení žáků. Žáci se s novými poznatky seznamovali praktickými činnostmi, pozorováním a srovnáváním i řešením problémových úloh. Ve všech hodinách byli žáci stále zapojováni do činností. Byli také vedeni k tomu, aby uměli získané poznatky, vědomosti a dovednosti využívat při řešení praktických úloh.

Na začátku všech vyučovacích hodin učitelé seznamovali žáky nejen se stanovenými cíli, ale v některých hodinách účinně uplatňovali i výraznější vstupní motivaci. V průběhu hodin žáky motivovali řešením úloh s využitím probíraného učiva v praxi, využitím mezipředmětových vztahů a zkušeností žáků z jejich vlastního života, řešením zajímavých úkolů. Ve fyzice pak především zařazováním názorných pomůcek a prováděním fyzikálních pokusů ve skupinách pomocí žákovských pomůcek. Kladný motivační účinek mělo v některých hodinách střídání vyučovacích metod, pomoc vyučujícího při neúspěchu žáka, pochvala za dobré splnění úkolů a v matematice efektivně využitá práce s chybou.

Žáci většinou akceptovali dohodnutá pravidla komunikace s vyučujícími, někdy se však při řízení rozhovoru projevovalo hromadné odpovídání žáků na dotazy učitelů. Převládala velmi dobrá komunikace směrem od učitele k žákům. Žáci většinou dovedli dobře formulovat své názory a postoje, někdy jim však učitelé nedávali dostatečnou příležitost k jasnému a zřetelnému vyjádření vlastních myšlenek. Komunikaci a spolupráci vyučující v některých hodinách rozvíjeli při práci žáků ve dvojicích nebo v různě početných skupinách. Ve verbální komunikaci i neverbálním projevu učitelů byl znatelný citlivý vztah k žákům a tolerantní přístup k jejich chování.

Zkoušení žáků spojené s klasifikací vyučující neprováděli. V průběhu hodin však učitelé frontálně ověřovali úroveň vědomostí z učiva probraného v dřívějších hodinách i učiva nového. Žáci prokazovali většinou jeho velmi dobré zvládnutí. Na konci některých vyučovacích hodin matematiky chybělo závěrečné hodnocení splnění cílů vyučování a aktivity žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly v matematice a fyzice celkově velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

Spontánní činnosti a řízené činnosti

Výchovně-vzdělávací práci učitelky plánovaly v návaznosti k týdennímu motivačnímu tématu. Stanovené cíle však neměly vždy důsledně rozlišené k spontánním a řízeným činnostem, někdy je zaměňovaly s obsahem a prostředky plnění. I přes menší ujasněnost v plánování učitelky výchovně-vzdělávací činnosti tématicky propojovaly a vhodně připravovaly prostředí pro rozvíjení veškerých aktivit dětí. Nároky diferencovaly k individuálním i věkovým

zvláštnostem a jednotlivé činnosti plánovaly na základě prožitků. Dobře využívaly i aktuální situaci ve třídě.

Celkový průběh, výsledky i organizace výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole ovlivňovaly rozdílné prostorové podmínky v jednotlivých budovách. Zatímco na odloučeném pracovišti jsou pro výchovně-vzdělávací práci vytvořeny velmi dobré podmínky, práci v základní škole negativně ovlivňuje malý prostor a jeho členitost. Z těchto důvodů je činnost dětí více organizovaná a řízená. Přestože učitelky s dětmi pracují individuálně i skupinově a činnosti motivačně propojují, malý prostor třídy jim neumožňuje poskytovat bohatší nabídku pomůcek. Klasické metody a formy práce jsou zde využívány zvláště při režimových momentech. Přechody mezi činnostmi jsou organizované frontálně a děti nemají možnost započatou práci vždy dokončit a znovu se k ní vrátit. Průběh výchovně-vzdělávací práce narušuje organizace společné svačinky ve školní jídelně. Při ní vnikají zbytečné prostoje a někdy dochází k usměrňování chování dětí. Na tomto pracovišti MŠ aktivitu více přebírá učitelka a činnost dětí je více řízená.

Ve většině tříd na odloučeném pracovišti jsou však podmínky pro činnosti s dětmi velmi dobré. Jsou zde využívány více tvořivé metody a formy práce, které vedou děti k aktivizaci a získávání dovedností vlastní zkušeností. Učitelky velmi promyšlí motivaci, která reaguje na aktuální situaci a vychází z prožitku dětí. Veškeré činnosti probíhají komplexně a jsou motivačně propojené. Je preferováno přirozené učení. Děti se do aktivit zapojují podle zájmu. Mohou si vybírat mezi řízenou a spontánní činností. Při práci uplatňují své zkušenosti, fantazii a představivost. Mohou plně využít svoji spontaneitu, uplatnit své tempo a individuální možnosti. Učitelky poskytují dětem množství pomůcek i podnětů. Veškeré činnosti jsou zařazeny cíleně a vzniklé výtvary účelně využity pro další aktivity. Práci dětí učitelky velmi citlivě podněcují. Vhodně kladenými otázkami vedou děti k samostatnému přemýšlení a pozitivní motivací posilují sebevědomí, ale i vhodně obohacují činnost.

Na obou pracovištích MŠ panuje velmi přátelská pracovní atmosféra. Děti respektují dohodnutá pravidla chování, která si samy vytvořily. Ke všem dětem učitelky přistupují velmi ohleduplně. Podporují jejich osobnostní i sociální rozvoj. Svým klidným a vlídným chováním vedou děti k vzájemnému respektování a tolerantnímu chování. Ve třídách panuje atmosféra důvěry a spolupráce. Děti jsou k sobě většinou ohleduplné a milé. Drobné konflikty si řeší samostatně. Mezi sebou pěkně komunikují. Bezprostředně se zapojují do hovoru, mluví plynule a srozumitelně, mají velmi dobrou slovní zásobu. Verbální projev dětí a učitelek je vyvážený.

Řízené činnosti měly velmi dobrou úroveň.

Spontánní činnosti v mateřské škole byly velmi dobré.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Pohybový rozvoj dětí včetně jemné motoriky odpovídal jejich věku. Velmi dobré výsledky v této oblasti byly podporovány vynikajícími materiálně-technickými podmínkami a účelným využíváním funkčně zařízeného prostoru školních zahrad. Pohyb dětí byl rozvíjen promyšleně a důsledně. Ve třídě, která je umístěná v prostoru ZŠ a má stísněné prostorové podmínky, pro rozvoj pohybových dovedností byla využívána i tělocvična ZŠ. Jemná motorika dětí byla na velmi dobré úrovni. Jejím rozvoji věnovaly všechny učitelky značnou pozornost. S dětmi pracovaly skupinově i individuálně a účelně využívaly pracovních listů a výtvarných činností.

V sebeobsluze byly děti samostatné, manipulačně zdatné. Velmi důsledně uplatňovaly zdvořilostní návyky. Hygienické návyky měly děti upevněné. Pouze ve třídě, kde byly činnosti více organizovány, uplatňování hygienických návyků bylo někdy opomíjeno.

Komunikace mezi dětmi i s dospělými probíhala na partnerské úrovni. Verbální projev dětí byl plynulý, jejich slovní zásoba odpovídala věku.

Chování dětí bylo kamarádké, založené na toleranci a vzájemném respektování. Většinou se děti chovaly autonomně a se zdravým sebevědomím. Vzájemně si pomáhaly. V tvořivých činnostech uplatňovaly fantazii i představivost. Poznatky dětí o probíraných tématech byly dostatečné. Myšlenkové operace i poznatky vztahující se k životnímu prostředí byly přiměřené k věkovým možnostem dětí.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti v mateřské škole byly velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Vedle běžných způsobů zjišťování výsledků vzdělávání (pravidelné prověrky a testy v hlavních naukových předmětech) škola vyhodnocuje znalosti žáků pomocí komerčních testů. Výraznou výpovědní hodnotu má rovněž pravidelně prováděný pedagogický audit.

Škola výsledky vzdělávání podrobně analyzuje, závěry se využívají v plánování výuky a promítají se také do práce předmětových komisí. Přijímaná opatření zatím ještě neprokazují ve všech oblastech činnosti školy svou účinnost.

Průběh výuky ve sledovaných předmětech a její výsledky v základní škole i výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole svědčí o tom, že škola naplňuje hlavní záměry zvolených vzdělávacích programů.

Výchovné poradenství příznivě ovlivňuje výchovně-vzdělávací činnost školy.

SOUČÁSTI ŠKOLY

Školní družina

Realizace činností ŠD

Svým pojetím a realizovanou výchovně-vzdělávací činností navazuje školní družina na vzdělávací program školy.

Povinná dokumentace vztahující se k činnosti školní družiny je prokazatelně vedena.

Organizace a průběh činností ve školní družině

Organizace pobytu dětí ve školní družině vychází z konkrétních podmínek, navazuje na organizaci vyučovacího dne a v průběhu je přizpůsobovaná potřebám, zájmům a momentálnímu stavu dětí. V době konání inspekce bylo k pravidelné docházce zapsáno 101 žáků, čímž nebyla povolená kapacita naplněna. K 30. 9. 2002 bylo v jednotlivých odděleních zapsáno více dětí než povoluje příslušná vyhláška, tyto děti byly zapsány k nepravidelné docházce (většinou v ranních hodinách), jejichž docházka je evidována v docházkových sešitech.

Jednotlivé činnosti jsou dány denní skladbou zaměstnání, které v průběhu týdne obsahují činnosti odpočinkové, rekreační a zájmové aktivity, včetně přípravy na vyučování. Plynulý průběh organizovaných činností ovlivňuje různá doba příchodu dětí do družiny v závislosti na ukončení vyučování, následně etapové odvádění dětí do školní jídelny i dřívější odchody dojíždějících žáků. Těmto skutečnostem přizpůsobují vychovatelky společné činnosti.

Pro realizaci *odpočinkových činností*, jež byly zařazovány většinou před a po obědě a dále v průběhu odpoledne, byly využívány vlastní učebny a školní zahrada v areálu školy. Připravená nabídka aktivit pro žáky působila motivačně a dávala jim možnost výběru činnosti podle jejich zájmu, čímž podporovala rozvoj jejich spontánního projevu. Zvolenými metodami a formami práce se snažily vychovatelky podporovat vlastní seberealizaci dětí, rozvíjet jejich pracovní a výtvarné dovednosti i fantazii, což se jim většinou úspěšně dařilo. Zároveň respektovaly volbu činnosti dětí. Při sledovaných činnostech panovala tvůrčí a klidná atmosféra. *Zájmová činnost*, orientovaná na rozvoj osobnosti dětí, byla realizována jako individuální a spontánní aktivita. Některé děti navštěvují zájmové kroužky (dramatický, keramický, poznávací, country tance) organizované školní družinou po skončení jejího odpoledního provozu.

Průběžnou motivací se dařilo vychovatelkám spontánně zapojovat děti do připravených činností. Přitom respektovaly osobnost žáků i jejich momentální potřeby. Komunikace mezi dětmi a mezi dětmi a vychovatelkami byla bezkonfliktní.

Úroveň výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny byla celkově velmi dobrá.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je v souladu se zřizovací listinou.
- Na částečnou úhradu neinvestičních výdajů ve školní družině je ve školním roce 2002/2003 zřizovatelem stanoven finanční příspěvek.
- Od školního roku 1999/2000 škola realizuje *Projekt přípravné třídy pro zvýšení jazykové komunikace žáků cizí národnosti*. Cílem tohoto projektu je poskytnout dětem – cizincům k základní komunikaci v jazyce českém v takovém rozsahu a kvalitě, aby jim bylo umožněno odstranit jazykovou bariéru, začlenit se do nového třídního kolektivu co nejdříve a zároveň předcházet projevům netolerance, xenofobie ze strany českých žáků, dále pak perspektivně zaměřit organizaci MŠ a ZŠ na výuku jazyka českého i pro děti různých národnostních menšin a v neposlední řadě zřídit místo asistenta pro děti cizí národnosti, který by děti nejen učil český jazyk, ale byl současně prostředníkem v komunikaci s ostatními pedagogy a zaměstnanci školy.

Hospitovaná výuka českého jazyka žáků-cizinců je organizována v souladu s těmito cíli. Žáci jsou rozděleni do tří skupin podle věku a dosažených jazykových dovedností a na výuku českého jazyka se schází jedenkrát týdně. Učitelky vyučují podle speciální metodiky k tomuto účelu zpracované, která obsahuje také pracovní listy s různými konverzačními tématy pro samostatnou práci žáků. Pro hospitované hodiny bylo charakteristické dynamické střídání pestrých aktivit, založených na vlastní činnosti žáků a na vytváření základních jazykových kompetencí. Individuálním přístupem k žákům reagovaly učitelky na jejich rozdílnou jazykovou úroveň. Variabilita učiva, střídání metod a forem práce, tvořivé úkoly i zařazené herní prvky podporovaly snažení žáků i efektivitu učení. Žáci byli po celou hodinu pozitivně hodnoceni a povzbuzováni do další práce vyslovenou pochvalou. Verbální i neverbální projev učitelek byl velmi dobrý, jejich jednání se žáky vstřícné, přátelské a laskavé. Žáci respektovali pravidla běžné komunikace.

- Kapacita 180 dětí MŠ uvedená v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je zjevně naddimenzovaná vzhledem k počtu 4 tříd i reálným možnostem MŠ a jejím prostorovým podmínkám.

- Ředitelka školy na žádost rodičů doložené doporučením ošetřujícího lékaře přeřadila dne 19. listopadu 2002 žákyni 7. ročníku do 6. ročníku. Tento postup nemá oporu v ustanovení vyhlášky o základní škole.
- Upevněnost základních zdvořilostních návyků a vzájemná ohleduplnost v chování žáků základní školy byly v době konání komplexní inspekce patrné pouze v malé míře.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina* pro Základní školu a Mateřskou školu, Brno, Jana Broskvy, příspěvkovou organizaci ze dne 24. dubna 2001
2. *Rozhodnutí* o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. BMZS27/96-S-00 ze dne 2. dubna 1996
3. *Rozhodnutí*, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. BM 0001/262 ze dne 31. ledna 2000
4. *Protokol o provedení změny* v síti škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. Sine/2000 ze dne 25. září 2000
5. *Protokol o provedení změny* v síti škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. Sine/2002-21 ze dne 25. září 2002
6. Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, evidence žáků školy, záznamy o volitelných a nepovinných předmětech, výkazy o výchovně-vzdělávací činnosti v zájmových útvarech – pro školní rok 2002/2003
7. *Záznamy o práci v zájmovém útvaru* (keramický, dramatický, poznávací, tanečky pro nejmenší, country tance)
8. Evidence dětí ve školním roce 2002/2003 (evidenční listy, rozhodnutí o zařazení dětí do MŠ, přehledy docházky do MŠ, zmocnění k odvádění dětí z MŠ, záznamy o dětech)
9. Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny všech oddělení ve školním roce 2002/2003
10. Přehledy výchovné práce jednotlivých tříd mateřské školy za školní rok 2002/2003
11. Docházkové sešity školní družiny - školní rok 2002/03
12. Zápisové lístky pro žáky, kteří jsou přihlášení k pravidelné docházce do školní družiny ve školním roce 2002/03
13. *Řád školní družiny* ze dne 4. září 2002
14. *Rozvrh hodin* učitelů a tříd ve školním roce 2002/2003
15. Evidence žáků se specifickými vzdělávacími potřebami na školní rok 2002/2003
16. *Řád základní školy a mateřské školy* ze dne 26. srpna 2002
17. *Řád mateřské školy*
18. *Knihá úrazů* vedená v hlavní budově
19. *Knihá úrazů* vedená v mateřské škole ve vedlejší budově
20. Záznamy z pedagogických rad – základní škola
21. Zápisy z provozních a pedagogických rad za školní rok 2002/2003 – mateřská škola
22. Protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2001/2002
23. *Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2001/2002* ze dne 19. července 2002

24. *Povolení výjimky ředitelem MŠ podle § 4 odst. 8 a určení počtu dětí ve třídě podle § 3 odst. 4 vyhlášky č. 35/1992 Sb., o mateřských školách ze dne 12. července 2002*
25. *Výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 o základní škole podle stavu k 30. 9. 2002*
26. *Výkaz Škol (MŠMT) V1-01 o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2002*
27. *Výkaz Škol (MŠMT) V 17-01 o společném stravování dětí a mládeže podle stavu k 15. 10. 2002, ze dne 17. října 2002*
28. *Koncepce rozvoje Základní školy a Mateřské školy Brno, Jana Broskvy 3 ze dne 15. dubna 2002*
29. *Plán práce pro školní rok 2002/2003 ze dne 26. srpna 2002*
30. *Prováděcí pokyny k plánu práce školy ze září 2002*
31. *Organizační řád pro školní rok 2002/2003 ze dne 26. srpna 2002*
32. *Organizační schéma ze dne 26. srpna 2002*
33. *Kriteria pro přiznání osobních příplatků zaměstnancům ze dne 2. září 2002*
34. *Kriteria pro přiznání odměny zaměstnancům ze dne 2. září 2002*
35. *Přehled dojíždějících žáků ve školním roce 2002/2003*
36. *Doklady o vzdělání všech pedagogických zaměstnanců a vychovatelů školy ve školním roce 2002/2003*
37. *Učební plán Základní školy a Mateřské školy, Brno, Jana Broskvy 3*
38. *Projekt přípravné třídy pro zvýšení jazykové komunikace žáků cizí národnosti z prosince 1998*
39. *Rozhodnutí MŠMT o ověřování formou experimentu Projektu přípravné třídy pro zvýšení jazykové komunikace žáků cizí národnosti ve školním roce 1999/2000 čj. 13076/99-22 ze dne 29. ledna 1999*
40. *Zřizovací listina rady školy ze dne 5. prosince 2001*
41. *Metodika pro výuku českého jazyka pro žáky cizí s cizí státní příslušností (materiál neměl přesný název)*
42. *Tematické plány sledovaných předmětů ve školním roce 2002/2003*
43. *Hospitační a kontrolní záznamy ředitelky a zástupce ředitelky školy ve školním roce 2002/2003*
44. *Sešity žáků a slohové práce hospitovaných předmětů*
45. *Žákovské knížky žáků, u kterých probíhala inspekční a kontrolní činnost*
46. *Plán DVPP pro školní rok 2002/2003 ze dne 18. září 2002*
47. *Pracovní náplně všech pracovníků*
48. *Plán výchovného poradenství a prevence drogových závislostí ze dne 26. srpna 2002*
49. *Zápisy z jednání předmětových komisí školní rok 2002/2003*
50. *Minimální preventivní program sociálně patologických jevů na školní rok 2002/2003*
51. *Pracovní doba vychovatelek ŠD*
52. *Týdenní skladba zaměstnání pro jednotlivá oddělení ŠD v týdnu od 2. – 6. 6. 2003*
53. *Plán práce školní družiny na školní rok 2002/2003*
54. *Školní vzdělávací program pro předškolní výchovu na období 1998/2003*
55. *Krátkodobá koncepce MŠ pro školní rok 2002/2003*
56. *Třídní plány výchovně-vzdělávací práce*

57. Pevné režimové momenty
58. Plán oprav a vybavení pro školní rok 2002/2003
59. Pracovní doba pedagogických pracovníků pro školní rok 2002/2003
60. Úkoly pro zaměstnance MŠ
61. Zápisy ze schůzek rodičů
62. Personální dokumentace mateřské školy
63. Plán a zápisy z hospitační a kontrolní činnosti v mateřské škole za školní rok 2002/2003
64. Deník příchodů a odchodů zaměstnanců MŠ
65. Rozhodnutí ředitelky školy o přeřazení žákyně 7. ročníku do 6. ročníku čj. 1468/02 ze dne 25. listopadu 2002
66. Podací deník
67. *Inspekční zpráva* čj. 122 308/98-11086 ze dne 27. října 1998

ZÁVĚR

Vedení školy efektivně využívá kvalifikaci pedagogických pracovníků. Vzhledem k tomu, že část pedagogických pracovníků nesplňuje podmínky odborné nebo pedagogické způsobilosti, zároveň vytváří příznivé podmínky pro zvyšování a doplňování vzdělání pedagogických pracovníků. Podporuje studium učitelů na vysokých školách a další formy jejich vzdělávání, a tím optimalizuje personální podmínky pro výuku. Méně účinně je využívána hospitační činnost k prosazování nových aktivizujících metod do výuky.

Po provedených rozsáhlých rekonstrukcích má škola odpovídající prostorové a materiální podmínky pro vyučování umožňující realizaci zvolených vzdělávacích programů. Výuka probíhá v esteticky upravených třídách. Didaktická technika byla ve vyučování využívána částečně.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v základní škole a výchovně-vzdělávací činnost v mateřské škole směřovaly k naplňování zvolených vzdělávacích programů. Ve vzdělávání v základní škole byl respektován činnostní charakter výuky požadovaný vzdělávacím programem, v některých případech však bylo realizováno tradiční pojetí vzdělávání, často bez aktivního zapojení žáků do procesu učení a s menším důrazem na rozvoj jejich klíčových dovedností a sociálních kompetencí. Výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole byla realizována komplexně, ve většině případů promyšleně v návaznosti na zkušenosti a prožitky dětí. Bylo využíváno přirozené učení se zaměřením na individuální osobnostní rozvoj. Jen výjimečně byly uplatňovány tradiční metody a formy práce, a to jen z důvodu nedostatečného prostoru jedné třídy. Školní družina podporuje rozvoj osobnosti žáků, jejich tvořivost a účelné využívání volného času.

Činnost školní jídelny je zajištěna odborně a ve velmi dobrých materiálně-technických podmínkách. Pouze ve vztahu k mateřské škole je její vybavení nábytkem nepřiměřené dětem předškolního věku. Jídelna plní svou pozitivní funkci při vytváření správných výživových návyků. Kapacita školní jídelny a personální obsazení umožňují provozování hospodářské činnosti v oblasti stravovacích služeb pro veřejnost.

Od poslední inspekce konané ve dnech 13. – 14. října 1998, zaměřené na posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18, odst. 3, 4 zákona 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, došlo ke zvýšení úrovně personálních i materiálně-technických podmínek školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vojmír Křupka	Vojmír Křupka, v. r.
Členové týmu	PaedDr. Jitka Měřinská	Jitka Měřinská, v. r.
	PaedDr. Danuše Pytelová	Danuše Pytelová, v. r.
	Mgr. Ladislava Hodonská	Ladislava Hodonská, v. r.
	Mgr. Hana Tesaříková	Hana Tesaříková, v. r.

Kontrolní pracovníci Ludmila Čepičková, Miroslava Šustáčková, Jaroslav Šimůnek

V Brně dne 23. června 2003

Datum a podpis ředitele(ky) školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. června 2003

Razítko

Ředitel(ka) školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu Podpis

PaedDr. Marie Vlčková, ředitelka školy Vlčková, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.

Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
----------------	--	---

KÚJK, OŠMT, Brno	2003-07-11	830/03
Statutární město Brno, MČ Brno-Chrlice	2003-07-11	831/03
Rada školy při ZŠ a MŠ Brno, Jana Broskvy 3	2003-07-11	832/03

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány